

ประเภทภูมิปัญญา ประดิษฐ์ แป้ง เครื่องทุนแรง

ชื่อภูมิปัญญา การทำฮ้านน้ำ

บทนำ/ความสำคัญของภูมิปัญญา

เรือนเล็ก ๆ ใช้สำหรับตั้งหม้อน้ำดื่ม ของคนสมัยโบราณ พร้อมกระบวยซึ่งทำด้วยกะลามะพร้าว ไว้ตักน้ำดื่ม ซึ่งเป็นภูมิปัญญาชาวบ้านที่ได้คิดค้นนำเอาเศษไม้และวัสดุเหลือใช้ มาทำให้เกิดประโยชน์ และใช้งานได้ ฮ้านน้ำจะนิยมสูงประมาณ 80 – 120 เซนติเมตร มีแผ่นไม้สำหรับวางหม้อน้ำ มีหลังคา เล็ก ๆ ซึ่งเราเรียกว่า ฮ้านน้ำ มีวิธีทำดังนี้

อุปกรณ์

- ไม้ท่อนกลมมีเส้นผ่าศูนย์กลาง ประมาณ 4 นิ้ว สูงประมาณ 80 - 120 เซนติเมตร
- ไม้ท่อนกลมประมาณ 3 แผ่น และไม้สี่เหลี่ยมเท่าขาโต๊ะ 2 อัน
- ตะปู
- ค้อน
- หม้อน้ำดิน / กระบวย
- เสียม

วิธีทำ

- ใช้เสียมขุดหลุมให้ลึก 30 เซนติเมตร 4 หลุม
- เมื่อเสร็จก็เอาเสามาใส่หลุมแล้วฝังให้แน่น
- เอาไม้สี่เหลี่ยมมาวางระหว่างเสาสองเสาตีตะปูให้แน่นทั้ง 2 ข้าง
- นำไม้ทั้ง 3 แผ่น มาวางแล้วนำตะปูมาตีให้แน่น แล้วทำหลังคา
- เมื่อทำเสร็จแล้ว นำหม้อน้ำมาตั้ง และทำที่แขวนกระบวยไว้ข้าง ๆ

(หมายเหตุ) ถ้าในกรณีที่อยู่ชานเรือน ให้ตีเหล็กให้แน่น แต่ไม่ต้องขุดหลุม เพราะไม่ใช่หน้าบ้าน แต่ฮ้านน้ำส่วนใหญ่มักอยู่หน้าชานเรือน

ประโยชน์ที่ได้รับ

- ได้รู้ถึงวิธีการทำฮ้านน้ำของคนสมัยโบราณ
- ได้สืบสานภูมิปัญญาชาวบ้านไว้สืบทอดให้กับคนรุ่นหลัง

แหล่งข้อมูล

ค.ญ. พนิดา สีสูง

โรงเรียนบ้านน้ำมวบ ตำบลน้ำมวบ อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน